

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 28. marraskuuta 2022
(OR. en)

15322/22

DEVGEN 219
JEUN 178
ACP 126
RELEX 1609
COHAFA 115
COHOM 147
SUSTDEV 206
EDUC 407

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähtettäjä: Neuvoston pääsihteeristö

Päivämäärä: 28. marraskuuta 2022

Vastaanottaja: Valtuuskunnat

Ed. asiak. nro: 14756/22

Asia: EU:n ulkoiseen toimintaan liittyvä nuorisotoimintasuunnitelma
– Neuvoston päätelmät (28. marraskuuta 2022)

Valtuuskunnille toimitetaan liitteessä neuvoston 3914. istunnossaan 28. marraskuuta 2022 hyväksymät päätelmät EU:n ulkoiseen toimintaan liittyvästä nuorisotoimintasuunnitelmasta.

Neuvoston päätelmät EU:n ulkoiseen toimintaan liittyvästä nuorisotoimintasuunnitelmasta

Euroopan unionin neuvosto

1. Tunnustaa nuorten merkittävän panoksen osallistavamman, oikeudenmukaisemman, kestävämmän ja oikeudenmukaisemman tulevaisuuden rakentamiseksi. Neuvosto antaa tunnustusta nuorille, jotka käyttävät jokaisen päivänsä paremman maailman luomiseen. Heidän visionsa, osallistumisensa ja rohkeutensa ansaitsevat syvää kunnioitusta ja kiitollisuutta. Työskentely nuorten hyväksi, heidän kanssaan ja heidän avullaan on avainasemassa köyhyyden poistamisessa ja kestäväen kehityksen, vaurauden ja rauhan saavuttamisessa. Asettamalla nuorten voimaannuttamisen etusijalle ulkoisessa toiminnassaan EU on vakaasti päättänyt näyttää esimerkkiä, jotta voidaan edistää nuorten täysimääräistä, yhdenvertaista, tosiasiallista, merkityksellistä ja osallistavaa osallistumista ja vaikuttamista ja edistyä maailmanlaajuisen sitoumusten täyttämässä selviytymiskykyisempien ja osallistavampien yhteiskuntien rakentamiseksi. Näin ollen neuvosto ilmaisee kiitoksensa EU:n ja sen jäsenvaltioiden tulevaa työtä koskevista ohjeista, jotka on esitetty komission ja korkean edustajan yhteisessä tiedonannossa Euroopan parlamentille ja neuvostolle EU:n ulkoiseen toimintaan liittyvästä nuorisotoimintasuunnitelmasta 2022–2027, ja sitoutuu tavoitteeseen lisätä nuorten merkityksellistä ja aktiivista osallistumista ja voimaannuttamista EU:n ulkoisessa toiminnassa.
2. Korostaa, että nuoret ovat maailmanlaajuisesti keskeisiä ja luotettavia kumppaneita pantaessa täytäntöön kestäväen kehityksen Agenda 2030 -toimintaohjelmaa ja kestäväen kehityksen tavoitteita sekä muita merkittäviä monenvälisiä sopimuksia ja välineitä kuten Pariisin ilmasopimusta, Pekingin julistusta ja toimintaohjelmaa, kansainvälisen väestö- ja kehityskonferenssin toimintaohjelmaa sekä niiden tarkistuskokousten tuloksia, YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmaa 1325 naisista, rauhasta ja turvallisuudesta ja kaikkia myöhempiä asiaan liittyviä päätöslauselmia, YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmaa 2250 nuorisosta, rauhasta ja turvallisuudesta ja niiden jälkeen annettuja päätöslauselmia, jotka ovat Euroopan vihreän kehityksen ohjelman, uuden kehityspolitiikkaa koskevan eurooppalaisen konsensuksen ja EU:n Global Gateway -strategian täytäntöönpanon ytimessä.

3. Korostaa, että EU:n ja sen jäsenvaltioiden vahvempi yhteistyö nuorten kanssa koko maailmassa on edellytys demokratian, oikeusvaltion, ihmisoikeuksien ja perusvapauksien yleismaailmallisuuden ja jakamattomuuden, ihmisarvon kunnioittamisen sekä tasa-arvon ja yhteisvastuun periaatteiden edistämiseksi, ja se voi pitkällä aikavälillä osaltaan parantaa EU:n ja sen kumppanimaiden välisiä suhteita. Yliopistot ja muut yleissivistävät ja ammatilliset oppilaitokset, nuorisjärjestöt tai nuorten yrittäjien järjestöt, ammattijärjestöjen nuoriso-osastot ja muut nuorisoon keskittyvät organisaatiot ovat keskeisiä toimijoita edistettäessä maailmanlaajuisista ihmisoikeus- ja demokratiajärjestelmästä. Neuvosto toteaa myös, että EU ja jäsenvaltiot voivat oppia paljon nuorten johtamilta järjestöiltä ja että niiden osallistuminen on ratkaisevan tärkeää osallistavan politiikan muotoilussa.
4. Panee merkille Euroopan tulevaisuutta käsittelevän konferenssin tulokset ja erityisesti nuorten jäsenyyden osallistumisen eurooppalaisiin kansalaispaneelisiin.
5. Vahvistaa sitoutuneensa siihen, ettei ketään jätetä, ja edistämään nuorten täysimääräistä, yhdenvertaista, tosiasiallista, merkityksellistä, osallistavaa ja monipuolista osallistumista ja osallistamista ilman minkäänlaista syrjintää, joka perustuu sukupuoleen, rotuun, etniseen tai yhteiskunnalliseen alkuperään, uskontoon tai vakaumukseen, poliittisiin tai muihin mielipiteisiin, vammaisuuteen, ikään, seksuaaliseen suuntautumiseen ja sukupuoli-identiteettiin tai muuhun asemaan. Neuvosto sitoutuu torjumaan moninkertaista ja risteävää syrjintää, varmistamaan ihmisoikeusperustaisen lähestymistavan ja puuttumaan eriarvoisuuteen. Päätöksenteossa ja päätöksentekoprosesseissa olisi omaksuttava muutosvoimaisia toimintatapoja, joissa puututaan sukupuolten eriarvoisuuden perimmäisiin syihin ja edistetään nuorten, erityisesti nuorten naisten, täysimääräistä, yhdenvertaista, tosiasiallista ja merkityksellistä osallistumista ja voimaannuttamista.
6. Vahvistaa sitoutumisensa ihmisoikeusperustaiseen lähestymistapaan ja sukupuolten tasa-arvoa ohjaaviin periaatteisiin, jotka on ilmaistu uudessa kehityspolitiikkaa koskevassa eurooppalaisessa konsensuksessa ja ihmisoikeuksia ja demokratiaa koskevassa toimintasuunnitelmassa 2020–2024. Tähän liittyen Euroopan komissio on hyväksynyt sukupuolten tasa-arvoa koskevan EU-strategian 2020–2025 ja sukupuolten tasa-arvon edistämistä koskevan EU:n toimintasuunnitelman 2021–2025 (GAP III) – Kunnianhimoisen ohjelma sukupuolten tasa-arvon ja naisten vaikutusvallan lisäämiseksi EU:n ulkoisissa toimissa. Kumpaakin pidettiin tervetulleina puheenjohtajan päätelmissä 16. joulukuuta 2020. Tässä yhteydessä neuvosto kehottaa komissiota saavuttamaan NDICI – Globaali Eurooppa -välineen tavoitteen, jonka mukaan vähintään 85 prosentissa välineellä toteutettavista uusista toimista olisi oltava sukupuolten tasa-arvo periaatteellisenä tai merkittävänä tavoitteena ja vähintään 5 prosentissa näistä toimista päätavoitteena olisi oltava sukupuolten tasa-arvo sekä naisten ja tyttöjen oikeudet ja voimaannuttaminen.

7. Korostaa, että nuoret ovat voimakkaita muutoksen ja innovoinnin edistäjiä, myös ilmatoratkaisuja koskevien toimien käynnistämisessä. Vuosi 2022 on Euroopan nuorison teemavuosi, millä korostetaan nuorten keskeistä roolia vastattaessa yhdessä maailmanlaajuisiin haasteisiin, torjuttaessa köyhyyttä ja eriarvoisuutta, rakennettaessa kestävää rauhaa ja edistettäessä osallistavaa demokraattista hallintoa, osallistavaa ja kestävää talouskasvua ja yleistä kestävää kehitystä nuorten yhteisöissä EU:n jäsenvaltioissa ja koko maailmassa.
8. Ilmaisee syvän huolensa siitä, että köyhyys, epävakaus, hauraus, konfliktit, ilmastonmuutos, luonnon monimuotoisuuden köyhtyminen, ympäristön pilaantuminen, luonnonkatastrofit ja ihmisen aiheuttamat katastrofit, veden, elintarvikkeiden ja energian saannin epävarmuus, pakkomuutto, epidemiat ja pandemiat sekä muut terveyshaasteet kärjistävät olemassa olevaa järjestelmätason eriarvoisuutta ja uhkaavat kovalla työllä aikaansaatuja inhimillistä, taloudellista ja sosiaalista kehitystä erityisesti vähiten kehittyneissä maissa ja pienissä kehittyvissä saarivaltioissa. Koronapandemia on vaikuttanut erityisesti nuoriin, ja se on pahentanut olemassa olevaa syrjintää, joka kohdistuu erityisesti naisiin, tyttöihin ja syrjäytyneisiin ryhmiin koulutuksen saatavuuden ja siinä pysymisen, työllistymismahdollisuuksien, liikkuvuuden, turvallisuuden sekä fyysisen ja mielenterveyden osalta. Koronapandemia on jälleen osoittanut, että on tärkeää investoida terveyteen ja inhimilliseen kehitykseen, kun otetaan huomioon nuorille tarkoitettujen seksuaali- ja lisääntymisterveyspalvelujen tarjoamisen keskeytyminen, tahattomien raskauksien, äitiyskuolleisuuden sekä lapsi-, varhais- ja pakkoavioliittojen lisääntyminen, nuorten oikeuksien heikentyminen ja jo ennestään erittäin laajalle levinneen seksuaalisen ja sukupuolistuneen väkivallan lisääntyminen.
9. Ilmaisee syvän huolensa siitä, että demokratian ja kansalaisyhteiskunnan toimintamahdollisuuksien kaventuessa nuorten täysimääräinen, yhdenvertainen, tosiasiallinen ja merkityksellinen osallistuminen ja voimaannuttaminen sekä kaikkien ihmisoikeuksien, myös kansalaisyhteiskunnan, poliittisten oikeuksien sekä taloudellisten, sosiaalisten ja sivistyksellisten oikeuksien, erityisesti perussosiaalipalvelujen ja sosiaalisen suojelun, sekä tiedonsaannin täysimääräinen tunnustaminen ja suojeleminen ovat uhattuina, kyseenalaistettuina ja estettyinä, ja sitoutuu toimiin tässä yhteydessä. Neuvosto toteaa myös, että on tärkeää tehostaa vihapuheen, disinformaation, väärän tiedon ja propagandan torjuntaa sananvapautta kunnioittaen.

Osallistaminen

10. Kehottaa komissiota, EUH:ta ja jäsenvaltioita tekemään yhteistyötä Team Europe - lähestymistavan mukaisesti nuorten merkityksellisen osallistumisen ja osallistamisen valtavirtaistamiseksi kansainvälisillä foorumeilla sekä monenvälisellä, alueellisella, valtio- ja paikallistasolla.
11. Kehottaa komissiota, EUH:ta ja jäsenvaltioita ottamaan nuoret mielekkäällä tavalla mukaan kaikkialla maailmassa kaikkiin EU:n ja jäsenvaltioiden (Team Europe) ulkoisiin toimiin liittyvän päätöksenteon, ohjelmasykliin, aloitteiden ja poliittisen vuoropuhelun vaiheisiin. Neuvosto palauttaa mieleen sitoumuksensa tukea naisten ja nuorten yhdenvertaista, täysimääräistä, tosiasiallista ja merkityksellistä osallistumista kaikessa moninaisuudessaan, myös kaikilla julkisen ja poliittisen elämän alueilla, ihmisoikeuksia ja demokratiaa koskevan EU:n toimintasuunnitelman 2020–2024 mukaisesti. EU:n olisi myös varmistettava parempi koordinointi ja vastuuvollisuus nuorisoasioissa, mukaan lukien strateginen, osallistava ja osallistuva vuoropuhelu nuorten, lasten sekä nuoriin ja lapsiin keskittyvien järjestöjen kanssa kaikkialla maailmassa, ja pyrittävä edistämään nuorten toiveita ja ratkaisuja sekä otettava huomioon nuorten näkemykset kehityksestä. EU:n ja jäsenvaltioiden toimilla olisi edistettävä nuorten voimaannuttamista ja heidän mahdollisuuksiaan osallistua kestävän kehityksen, demokratian, rauhan ja ilmastotoimien edistämiseen tarjoamalla rahoitusta ja mahdollisuuksia kehittää valmiuksia, esimerkiksi ulkoisilla välineillä rahoitettujen nuorten voimaannuttamisrahaston, Afrikan ja Euroopan nuorisoakatemiaa ja Erasmus+ -ohjelman kansainvälisen ulottuvuuden avulla, ottaen samalla huomioon tarpeen ehkäistä aivovuotoa.
12. Kehottaa komissiota osoittamaan tarvittavat resurssit, jotta nuorten institutionaalista osallistumista voidaan vahvistaa EU:n kansainvälisiä kumppanuuksia käsittelevän nuorten yhteyslautakunnan, EU:n edustustoihin perustettavien vastaavien nuorten neuvoo-antavien rakenteiden ja EU:n edustustojen nuorisoyhteyspisteiden verkoston kautta.
13. Korostaa tarvetta suojella nuoria aktivisteja ja ihmisoikeuksien puolustajia kaikkialla maailmassa, myös naisia ja tyttöjä ja myös digitaalisessa ympäristössä. Neuvosto vahvistaa sitoumuksensa edistää turvallista ja suotuisaa toimintaympäristöä kansalaisjärjestöille itsenäisinä toimijoina ja korostaa EU:n ihmisoikeuksien puolustajia koskevan mekanismin merkitystä.

14. On tyytyväinen komission toimiin, joilla vahvistetaan taustaltaan erilaisten nuorten, erityisesti tyttöjen, osallistavaa demokraattista osallistumista ja johtajuutta edistävää ympäristöä kaikilla julkisen elämän osa-alueilla, erityisesti Nuoret ja naiset demokratiassa -aloitetta.
15. Suhtautuu myönteisesti siihen, että YK:n nuoriso-, rauha- ja turvallisuusagenda on sisällytetty EU:n poliittisiin vuoropuheluihin kumppanimaiden kanssa, ja aikoo päättäväisesti edistää toimintasuunnitelman toteutusta. Korostaa, että EU:n ja sen jäsenvaltioiden on tärkeää tukea nuorten osallistavaa, merkityksellistä ja turvallista osallistumista paikallisiin, kansallisiin ja kansainvälisiin mekanismeihin kestävän rauhan edistämiseksi ja konfliktien ratkaisemiseksi sekä suojella rauhantoimiin osallistuvia nuoria.
16. On tyytyväinen prosessiin, jossa tarkistetaan EU:n suuntaviivoja lapsista aseellisissa selkkauksissa, jotta vahvistettaisiin EU:n toimia aseellisista konflikteista kärsivien lasten suojelemiseksi osallistavan kuulemisen ja saatujen kokemusten perusteella.

Voimaannuttaminen

17. Toistaa olevansa sitoutunut osoittamaan vähintään 20 prosenttia NDICI – Globaali Eurooppa -välineestä rahoitettavasta virallisesta kehitysavusta sosiaaliseen osallisuuteen ja inhimilliseen kehitykseen. Pitää myönteisenä komission johtajuutta koulutusmäärärahojen lisäämisessä 7 prosentista vähintään 10 prosenttiin NDICI – Globaali Eurooppa -välineen kokonaisrahoituksesta Saharan eteläpuolista Afrikkaa, Latinalaista Amerikkaa ja Karibian aluetta sekä Aasiaa ja Tyynenmeren aluetta varten, mukaan lukien Global Gateway -ohjelman investoinnit vuosiksi 2021–2027, ja pitää myönteisenä EU:n olennaista 10 prosentin panostusta humanitaarisen avun määrärahoistaan hätätilanteissa annettavaan koulutukseen. EU ja sen jäsenvaltiot osallistuvat tähän tukeen rahoituksen, poliittisen vuoropuhelun ja teknisen avun kautta sen varmistamiseksi, että lapset ja nuoret, erityisesti tytöt ja nuoret naiset, saavat maailmanlaajuisesti tasapuolisen mahdollisuuden syrjimättömään, osallistavaan, kohtuuhintaiseen, helposti saatavilla olevaan ja laadukkaaseen koulutukseen, mukaan lukien tekninen ja korkea-asteen koulutus, myös hätätilanteissa ja pitkittyneissä kriiseissä, YK:n koulutuksen muuttamista koskevan huippukokouksen tulosten ja YK:n pääsihteerin vision mukaisesti.

18. Toteaa, että nuoria on tuettava konfliktialueilla, erityisesti sotien, konfliktien ja kriisien yhteydessä, jollaisia ovat Venäjän hyökkäyssota Ukrainaa vastaan ja sen merkittävä vaikutus ukrainalaisiin nuoriin, rauhanomaisten mielenosoitusten väkivaltainen tukahduttaminen Iranissa, Valko-Venäjän kansalaisyhteiskunnan tukahduttaminen ja Afganistanin heikkenevä tilanne erityisesti naisten, tyttöjen ja vähemmistöjen osalta. Erityistä huomiota olisi kiinnitettävä koulujen, opettajien ja oppijoiden suojaamiseen iskuilta ja nuorten kasvatuksellisten, terveydellisten, sosiaalisten ja kulttuuristen tarpeiden tyydyttämiseen konfliktialueilla ja suojapaikoissa sekä EU:ssa että sen kumppanimaissa.
19. Katsoo, että nuorten, erityisesti nuorten naisten ja nuorten, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia, ja/tai heikommassa asemassa olevien nuorten, voimaannuttaminen liittyy erottamattomasti perustaitojen ja monialaisten taitojen omaksumiseen ja koulusta työelämään siirtymiseen, koska se luo yhtäläiset mahdollisuudet ihmisarvoiseen työhön ja tuottavaan työhön, mukaan lukien mahdollisuudet muodolliseen itsenäiseen ammatinharjoittamiseen ja yrittäjyyteen, sekä saman palkan samasta työstä varmistamiseen, ja suhtautuu siksi myönteisesti komission toimiin, joilla toteutetaan mahdollisuuksiin perustuvaa osaamista ja ammatillista koulutusta koskeva Team Europe -aloite Afrikassa ja tuetaan nuorisotakuun käyttöönottoa Länsi-Balkanilla ja vastaavia aktivointiohjelmia EU:n naapurimaissa.
20. Toteaa, että ammatillinen koulutus ja tietojen ja taitojen, myös digitaalisten ja monialaisten taitojen, hankkiminen ja validointi ovat avainasemassa niin työpaikkojen ja yritysten perustamisen tukemisessa kuin nuorten, erityisesti naisten ja tyttöjen, voimaannuttamisessa, jotta voidaan varmistaa, että he voivat elää ihmisarvoista elämää, olla täysipainoisesti mukana yhteiskunnassa sen vastuullisina jäseninä ja edistää yhteisöjensä sosiaalista, taloudellista ja ympäristöön liittyvää hyvinvointia. Myös epävirallisella koulutuksella on merkittävä rooli nuorten voimaannuttamisessa ja heidän taloudellisen, sosiaalisen ja poliittisen osallistumisensa tukemisessa. Tässä yhteydessä on ratkaisevan tärkeää ottaa huomioon sukupuolinäkökulma ja kuroa umpeen sukupuolten välinen digitaalinen kuilu.

21. Korostaa, että on tärkeää lähestyä nuorten terveyttä kokonaisvaltaisesti, tukea maailmanlaajuisia pyrkimyksiä kohti yleistä ja digitaalista terveydenhuoltoa, puuttua nuorten mielenterveysongelmiin, soveltaa yhdenmukaista ja nuorisoresponsiivista lähestymistapaa terveyteen sekä vahvistaa terveydenhuoltojärjestelmiä ja -palveluja sekä koulutuspolitiikkaa. EU on edelleen sitoutunut kaikkien ihmisoikeuksien edistämiseen, suojeluun ja toteuttamiseen sekä Pekingin toimintaohjelman ja kansainvälisen väestö- ja kehityskonferenssin toimintaohjelman ja niihin liittyvien tarkistuskokousten tulosten täydelliseen ja tehokkaaseen toteuttamiseen ja tässä yhteydessä seksuaali- ja lisääntymisterveyteen ja -oikeuksiin. Edellä esitetty huomioon ottaen EU vahvistaa olevansa sitoutunut edistämään ja suojelemaan jokaisen yksilön oikeutta hallita täysin omaan seksuaalisuuteensa ja seksuaali- ja lisääntymisterveyteensä liittyviä kysymyksiä ja päättää niistä vapaasti ja vastuullisesti ilman syrjintää, pakottamista tai väkivaltaa, sekä kyseisen oikeuden toteutumista. Lisäksi EU korostaa, että kaikilla pitäisi olla mahdollisuus saada kohtuulliseen hintaan laadukasta ja monipuolista seksuaali- ja lisääntymisterveyteen liittyvää tietoa, koulutusta, kattava seksuaalikasvatus mukaan lukien, ja terveydenhuoltopalveluja.

Yhteyksien luominen

22. Korostaa, että on tärkeää tukea nuorten osallistavaa liikkuvuutta maailmanlaajuisesti (Erasmus+ -ohjelman, ulkoisista välineistä rahoitettavan kansainvälisen ulottuvuuden, Euroopan solidaarisuusjoukkojen, osaamiskumppanuuksien, vapaaehtoistoimintaan liittyvän liikkuvuuden jne. avulla) kansallista toimivaltaa kunnioittaen ja tukea vahvan maailmanlaajuisen EU-alumniverkoston luomista.
23. Korostaa, että on välttämätöntä edistää nuorten ja lasten osallistumista maailmanlaajuiseen kansalaisyhteistyökasvatukseen, myös ihmisoikeuskasvatukseen, sellaisena kuin sitä edistetään kehitysyhteistyökasvatuksella ja -tiedotuksella (DEAR), kestävästä kehityksestä edistävällä koulutuksella ja maailmanlaajuisella ihmisoikeuskasvatusohjelmalla, jotta saavutettaisiin osallistavampi, tasapuolisempi ja kestävämpi EU ja maailma.

24. Kehottaa komissiota ja EUH:ta yhdessä jäsenvaltioiden kanssa Team Europe -lähestymistavan mukaisesti seuraamaan edistymistä nykyisten seuranta- ja arviointivälineiden avulla, raportoimaan neuvostolle ja tehostamaan toimia iän ja sukupuolen mukaan eriteltyjen tietojen keräämiseksi. Tähän sisältyy sellaisten muutosvoimaisten toimintatapojen, joissa puututaan sukupuolten eriarvoisuuden perimmäisiin syihin, ja tietoon perustuvan nuorisopolitiikan edistäminen koko maailmassa avoimuuden ja vastuuvollisuuden lisäämiseksi. Lisäksi neuvosto kehottaa komissiota kehittämään seurantakehyksen oikea-aikaisesti ja tiiviissä yhteistyössä nuorten kanssa sekä sisällyttämään nuorisotoimintasuunnitelman sitoumukset ja prioriteetit maakohtaisten ohjelmien kehittämiseen sekä NDICI – Globaali Eurooppa -välineen tulevaan väliarviointiin. Seurannasta saadut kokemukset ovat tärkeitä EU:n tuleville ulkoisen toiminnan rahoitusvälineille vuoden 2027 jälkeen.
